

Jerzy Kijowski

Słowem i piórem

Ostrołęka 2011

Spis treści

CZĘŚĆ I	9
Myślą i odczuciem dyktowane	11
Od autora	13
Fragment pracy magisterskiej o Jerzym Kijowskim.....	15
Życiorys naukowy	21
Pismo rekomendacyjne.....	22
CZĘŚĆ II	25
Wystąpienia okolicznościowe	27
1. Kurp i Mazur to dwa braty.....	28
2. O Bemie, dzielny wodzu, o generale mój.....	31
3. Ty ptaku ochraniaj to życie na co dzień.....	33
4. Nie ma już pani Zofii wśród nas.....	41
5. Małe spółdzielcze mieszkanko	49
6. A w Zielonej, w Myszynieckiej.....	56
7. Z tamtego brzegu patrzę miastu w Narew	61
8. Nie odejdę stąd nigdy	71
9. Napisałimy księgę nie po to, żeby opowiedzieć i opisać. Polacy i Żydzi - różnorodność zachowań i postaw w świetle Księgi Żydów Ostrołęckich	72
10. Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą.....	79
11. Witaj majowa jutrzeńko.....	83
12. Spółdzielnia spod znaku tęczy. Zarys dziejów PSS „Społem” w Ostrołęce.....	89
13. Wstań Polsko moja. Uderz w czyn!.....	100
14. Kurpie na Mazowszu. Działalność Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. Adama Chętnika służąca umacnianiu tożsamości kulturowej Mazowsza	107
15. Nie dla szkoły, lecz dla życia i ojczyzny uczymy się (Wkład Polaków do światowej nauki).....	116
16. To jest ta ziemia jak pomost łącząca... Dziesięciolecie powiatu ostrołęckiego .	121
17. Majątek Suskich, Bukowskich i Glinków - Historia Suska.....	130
18. Niech na wieki śpią w spokoju.....	132
Przemówienia pogrzebowe i teksty pośmiertne	137
1. To było jeszcze tak niedawno (Dionizy Maliszewski 1931-1988)	139
2. Żołnierz polskiego września, nauczyciel, artysta i turysta (Henryk Krauze 1912-1991).....	140
3. Udźwignąć ciężar sześciu wieków miasta... (Zofia Niedziałkowska 1904-1991)	141

4. Kurp i Polak (Adam Chętnik 1885-1967)	145
5. Żona i towarzyszka życia naszego patrona (Jadwiga Chętnik 1912-1995)	146
6. Panie pułkownika Karaszewski ! (Kazimierz Karaszewski 1918-1996).....	147
7. Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą (Izabella Aldona Majewska- Chałat 1926–1997).....	150
8. Miałbym taki piękny pogrzeb... (Edward Kupiszewski 1940 - 2000)	153
9. Człowiek pracy i działania (Leonard Łebkowski 1912-2002).....	157
10. Podarowałbym Ci dzień (Julian Sadowski 1937-2004).....	158
11. Pomyślnych wiatrów i stopy wody pod kilem (Jerzy Woliński 1934-2005)	162
12. Harcerz przez całe życie (Kwiryn Ziemiecki 1938-2005).....	164
13. Będzie nam Ciebie Janku bardzo brakowało (Jan Tadeusz Nalej 1946-2005) ..	165
14. „Francuski Kurp” (Witold Kubeł 1944-2003).....	167
15. Nie głośkało mnie życie po głowie (Jan Tomczak 1920 – 2006 r.)... ..	169
16. Serdeczny kolega i przyjaciel (Henryk Muszyński 1934-2008).....	173

Artykuły prasowe.....175

1. Z ukosa. Czy kominiarz przynosi szczęście?	177
2. Na obozie u czeskich przyjaciół	178
3. Wspólne gorące pragnienie	180
4. Z dziejów Stronnictwa Chłopskiego na Kurpiowszczyźnie”	182
5. Jasna salwa tej konnej baterii	184
6. Piotr Kaczyński – kurpiowski działacz ludowy.....	188
7. Tradycja ruchu ludowego na ziemi ostrołęckiej	190
8. „Darmochy tylko demoralizują tak jednostki, jak i całe społeczeństwa” (o pewnej uchwale kółka rolniczego w Dylewie z 1913 r.).....	192
9. O pewnej przyjaźni i „Siewbie”	193
10. A w Zielonej, w Myszynieckiej... (W 120. rocznicę bitwy pod Myszyncem w powstaniu stycziowym)	195
11. „Dlaczego przeznaczenie takie srogie?”	199
12. Rzecz o generale.....	204
13. 155. rocznica bitwy pod Ostrołką	213
14. Kurpiowskie Dni Literatury – 13 lat temu a dzisiaj.....	214
15. Nazwy ostrołęckich ulic. Jest Zawadzkiego, nie ma Kossaka.....	216
16. Od Świętego Mikołaja, przez Mikołajewską i Kochstrasse do Tadeusza Kościszki	217
17. Ostrołęka nad Pilicą?	219
18. Nazwy ostrołęckich ulic z ostatnich dwóch lat. Od Krzywej do Wiktora Stańskiego.....	221
19. „Przegląd Ostrołęcki” i Echo Kurpiowskie”	222
20. Antoni Boguniecki (1894 - 1981).....	225
21. Stanisław Woliński (1901 – 1993).....	228
22. Stanisław Załuska (1897 - 1982).	229
23. 50-lecie śmierci Józefa Leonika	233
24. Życie na skrzydłach. Wspomnienie o podpułkowniku Stanisławie Grodzickim - ostrołęczaninie, uczestniku Bitwy o Anglię.....	236
25. Bitwa ostrołęcka z 1807 r. oraz obraz Ostrołęki w tym okresie	245
26. Cem pojadziem na jarmark do Mysiańca, czyli rzecz o ostrołęckiej kolejce wąskotorowej, zwanej popularnie ciuchcią	250

27. Obrona Jasnej Góry w historii i legendzie.....	252
28. Co mnie dzisiaj, jutro tobie.	255
29. Jak pięknie jest ginąć za Ojczyznę. O Pułku Morskim i jego walkach pod Ostrołęką.....	256
30. Opowieść o ostrołęckich szpiegach. Ostrołęka 1939 r. we wspomnieniach Juliana Ostaszewskiego	259
31. Nauczyciel-bohater poległy w obronie Ojczyzny.....	261
Artykuły w wydawnictwach zbiorowych i w czasopismach naukowych.....	265
1. Klasztor i kościół św. Antoniego Padewskiego w Ostrołęce. 300 lat od konsekracji świątyni	267
2. Nie doczekał Nobla.	270
3. Przesiedlenia ludności Kurpiowszczyzny, ze szczególnym uwzględnieniem powiatu ostrołęckiego, na Ziemię Odzyskane po II wojnie światowej.....	272
4. Podziały administracyjne na Mazowszu od XVI w. do chwili obecnej, ze szczególnym uwzględnieniem regionu ostrołęckiego.....	285
5. Henryk Syska	294
6. Rola Narwi w dziejach Ostrołęki oraz mosty ostrołęckie.....	295
7. Myszyniec - centrum życia gospodarczego i kulturalnego Kurpiowskiej Puszczy Zielonej (do 1939 r.)	303
8. XX-lecie Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego – kartki z historii i refleksje	310
9. Kultura Kurpiowska – wczoraj i dzisiaj	316
10. Ostrołęka w epoce napoleońskiej.....	331
11. Był taki rok, rok sześćdziesiąty trzeci	337
12. Dr Józef Psarski – patriota, społecznik, lekarz i pedagog	340
13. Pochodzenie Kurpiów	348
14. Wojsko rosyjskie w Ostrołęce	352
15. Najstarsze dzieje Zielonej Puszczy Kurpiowskiej.....	366
Wstępy i przedmowy.....	379
1. Przedślowie (Henryk Syska, Zwierciadło pragnień naszych)	380
2. Słowo wstępne (Zdzisław Rataj, Moje losy w latach 1939-1946).....	380
3. Przedmowa (Generał Ludwik Kicki bohater nie tylko Ostrołęki).....	383
4. Przedmowa (Adam Białczak, Kurpiowszczyzna w dobie powstania listopadowego).....	384
5. Przedślowie (Henryk Maćkowiak, Historia i tradycje 3 Pułku Ułanów).....	387
6. Serdeczne słowo od Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. Adama Chętnika (Adam Białczak, Dzieje Baranowa oraz ziem nad Płodownicą i Omulwią).....	389
7. Wstęp (Jubileusz 125 lecia OSP w Ostrołęce).....	391
8. Słowo wstępne (Profesor Jan Radomski)	392
9. Przedślowie (Henryk Maćkowiak, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Obwód i Okręg Ostrołęka).....	394
10. Refleksje historyczne (Czesław Parzych, Mauzoleum, Pomnik poległych w bitwie pod Ostrołęką 26 maja 1831 roku).....	396
Recenzje	399
1. Zofia Niedziałkowska, „Ostrołęka – dzieje miasta”.....	401

2. Ryszard Czarkowski, „Cieniom Treblinki”	402
3. Stefan Korboński, „Za murami Kremla. Opowieść fantastyczna”	404
4. Księga tajemnic i rzeczy niezwykłych, wybór i opracowanie Thomas De Jean .	405
5. Henryk Syska, „W dolinie Orza”, „Skrzypią wrota”	406
6. Henryk Syska, „Na polskich rozłogach”	409
7. Zofia Niedziałkowska, „Bory ostrołęckie”	410
8. Janusz Szczepański, „Wojna 1920 roku na Mazowszu i Podlasiu”	411
9. Janina Ostaszewska-Karaszewska, „Byłam numerem”	414
10. Zbigniew Kudrzycki „Dzieje Rozóg. Pogranicze mazursko-kurpiowskie w XVII- XX wieku”	415
11. Adam Chętnik, Powstanie sierpniowe w Warszawie (sierpień - wrzesień 1944 r.)	421
12. Bernard Kielak, „Powiat ostrołęcki. Przewodnik subiektywny”	423
13. Marcin Żerański, „Kurpie. Puszcza Zielona”, przewodnik turystyczny	424
14. Powiat Ostrołęka w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych, Mazowsze i Podlasie w ogniu 1944-1956.....	425

CZĘŚĆ III **435**
WIERSZE I FRAGMENT OPOWIADANIA **437**

CZĘŚĆ IV **471**

WYKAZ PUBLIKACJI KSIĄŻKOWYCH, ROZPRAW I SZKICÓW W WYDAWNICTWACH ZBIOROWYCH, ARTYKUŁÓW PRASOWYCH, RECENZJI ORAZ WSTĘPÓW I PRZEDMÓW AUTORSTWA JERZEGO KIJOWSKIEGO	473
1. Publikacje książkowe	473
2. Rozprawy, szkice i artykuły w wydawnictwach zbiorowych	473
3. Artykuły w czasopismach naukowych	475
4. Wstępy i przedmowy	477
5. Recenzje	478

WYKAZ SUBSKRYBENTÓW **483**